

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА

ПРИЈЕДЛОГ

ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНИ ЗАКОНА О ИЗДВАЈАЊУ И УСМЈЕРАВАЊУ
ДИЈЕЛА ПРИХОДА ПРЕДУЗЕЋА ОСТВАРЕНОГ КОРИШТЕЊЕМ
ХИДРОАКУМУЛАЦИЈСКИХ ОБЈЕКТА

Сарајево, фебруар 2024. године

**ПРИЈЕДЛОГ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА
ПО СКРАЋЕНОМ ПОСТУПКУ**

У складу са одредбом члана 26. став 2. Пословника о раду Владе Федерације БиХ Федерално министарство просторног уређења предлаже Влади Федерације БиХ да се достављени Закон разматра по скраћеном поступку обзиром да није у питању сложен и обиман Закон.

Како се не ради о сложеном и обимном Закону предлажемо да се провођење процедуре усвајања врши по скраћеном поступку.

Истичемо да су у том смислу испуњени увјети из члана 172. Пословника Представничког дома Парламента Федерације БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 69/07, 2/08, 26/20 и 13/24) и члана 164. Пословника о раду Дома народа Парламента Федерације БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 27/03, 21/09 и 24/20).

ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНИ ЗАКОНА О ИЗДВАЈАЊУ И УСМЈЕРАВАЊУ
ДИЈЕЛА ПРИХОДА ПРЕДУЗЕЋА ОСТВАРЕНОГ КОРИШТЕЊЕМ
ХИДРОАКУМУЛАЦИЈСКИХ ОБЈЕКТА

Члан 1.

У Закону о издвајању и усмјеравању дијела прихода предузећа оствареног кориштењем хидроакумулацијских објеката („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 44/02, 18/03, 9/04, 57/09 и 105/21) у члану 3. ставу (1) број: „0,01“ замјењује се бројем: „0,012“.

Став (2) брише се.

Досадашњи ст. (3) и (4) постају ст. (2) и (3).

Члан 2.

У члану 6. иза става (1) додаје се нови став (2) који гласи:

„(2) Средства из става (1) овог члана распоређују се према сљедећим удјелима:

а) ХЕ Јабланица:

- Опћина Јабланица	23,99 %
- Град Коњиц	58,53 %
- Опћина Прозор – Рама	17,48 %

б) ХЕ Грабовица:

- Опћина Јабланица	80,59 %
- Град Мостар	19,41 %

с) ЦХЕ Чапљина

- Град Чапљина	60,00 %
- Опћина Неум	20,00 %
- Опћина Равно	20,00 %

д) ХА Бушко Језеро

- Град Ливно	41,29 %
- Опћина Томиславград	58,71 %

е) ХА Модрац

- Опћина Лукавац	63,70 %
- Град Живинице	34,90 %
- Град Тузла	1,40 %

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објаве у „Службеним новинама Федерације БиХ“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
ПРИЈЕДЛОГА ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНИ ЗАКОНА О ИЗДВАЈАЊУ
И УСМЈЕРАВАЊУ ДИЈЕЛА ПРИХОДА ПРЕДУЗЕЋА ОСТВАРЕНОГ
КОРИШТЕЊЕМ ХИДРОАКУМУЛАЦИЈСКИХ ОБЈЕКТА

I - УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о измјенама и допуни Закона о издвајању и усмјеравању дијела прихода предузећа оствареног кориштењем хидроакумулацијских објеката садржан је у одредби члана III. 1. тачке б) и ф), који је измијењен амандманима VIII, члан III. 1. (ц и г) у вези са чланом III 2. и 3. Устава Федерације Босне и Херцеговине, према којима је у искључивој надлежности Федерације утврђивање економске и енергетске политике, а Парламент Федерације, уз остале овласти утврђене Уставом, одговоран је за доношење закона о извршавању дужности федералне власти.

II - РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ

Разлози за доношење Закона о измјенама и допуни Закона о издвајању и усмјеравању дијела прихода предузећа оствареног кориштењем хидроакумулацијских објеката („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 44/02, 18/03, 9/04, 57/09 и 105/21) произлазе из потребе да се поједине одредбе прецизније дефинирају, односно да се створе правне претпоставке за правилну и потпуну примјену Закона у пракси, отклањањем недостатка који су уочени тијekom његове примјене. У том смислу, предложеним измјенама и допуни Закона прецизније би се дефинисао износ накнаде за кориштење хидроакумулацијског објекта и начин расподеле накнаде корисницима - јединицама локалне самоуправе, на чијем је подручју изграђен хидроакумулацијски објект, што би у коначници значило транспарентан обрачун и начин расподеле јавних средстава, као и заштиту свих судионика у овом процесу.

Допуне Закона из 2009. године довеле су електропривредна предузећа у ситуацију правне несигурности што је и потврђено низом судских спорова које су покренуле јединице локалне самоуправе као корисници накнаде, а све због нејасно дефинисане одредбе о усклађивању јединичног износа накнаде, као и расподеле исте накнаде по додатно уведеном критерију прикупљене воде.

Важећим одредбама Закона дефинисано је да се накнада процентуално усклађује са свакиm повећањем, односно смањењем цијене електричне енергије коју утврђује Регулаторна комисија за енергију у Федерацији БиХ (ФЕРК). С обзиром да је ФЕРК утврђивао више цијена електричне енергије (између осталих и цијене електричне енергије на прагу дјелатности производње, цијене електричне енергије на прагу поједине електране, цијене електричне енергије за крајње купце), Закон је у том смислу био непрецизан и недовољно јасан, што је проузроковало различита тумачења везано за цијену електричне енергије која има бити основа за усклађивање накнаде за кориштење хидроакумулацијских објеката. Резултат законске недоречености бројни су судски спорови у којима су од стране корисника накнаде тужена електропривредна предузећа.

Уједначеност судске праксе кроз све инстанце судова у Федерацији БиХ резултирала је јединственим стајалиштем да цијена електричне енергије, о којој говори одредба члана 3. става (2) Закона о издвајању и усмјеравању дијела прихода предузећа оствареног кориштењем хидроакумулацијских објеката, може и треба бити само производна цијена електричне енергије на прагу поједине хидроелектране, коју цијену је према ранијем Закону о електричној енергији утврђивао ФЕРК.

Правоснажним и обавезујућим судским пресудама накнада је усклађивана на основу производне цијене електричне енергије на прагу поједине хидроелектране. Наведено је резултирало различитим јединичним износима накнаде за сваку поједину хидроелектрану, а што је дискриминирајуће с обзиром да се накнада обрачунава и исплаћује на основу истог Закона, за произведену електричну енергију из истог (хидро) извора и у исте сврхе.

Приликом увођења парафискалних намета произвођачима електричне енергије потребно је водити рачуна да се успостави реалан и одржив механизам осигурања средстава који неће преоптеретити производњу електричне енергије из хидроелектрана, а који ће омогућити правичну накнаду опћинама и градовима на чијим подручјима су изграђени хидроакумулацијски објекти. Међутим, ова накнада, према важећим одредбама Закона, чини значајан удио у структури производне цијене електричне енергије на прагу хидроелектрана (до 25%), те на тај начин доводи у питање исплативост производње електричне енергије, а што није у складу с циљевима енергетске транзиције.

У овом контексту важно је истаћи да су јавна електропривредна предузећа, у складу с Одлуком Владе Федерације БиХ, обавезници пружања јавне услуге на свом подручју дјеловања те да иста опскрбљују све купце из категорије кућанства/домаћинства у Федерацији БиХ по цијенама електричне енергије које су најниже, или међу најнижим у ЕУ и регији, те да и у оквиру тржишне опскрбе крајње купце опскрбљују по цијенама, које су задњих година ограничене одлукама Владе Федерације БиХ, а које су такођер међу најнижим у окружењу (према подацима Еуростата само Косово има ниже просјечне цијене електричне енергије за индустрију). Дакле, јавна електропривредна предузећа посљедњих година за своје купце амортизују изразито волатилне цијене електричне енергије на велепродајном тржишту, штитећи их тако од екстремних цјеновних поремећаја којима смо свједочили и доприносећи, између осталог, стабилности економије у цјелини. С друге стране, иста та јавна електропривредна предузећа плаћају накнаде за хидроенергију које су највише у ЕУ и регији, а што директно утиче на цијену производње електричне енергије. Тако је нпр. накнада за кориштење хидроакумулацијског објекта у Федерацији БиХ за 380% већа од накнаде у Републици Хрватској, у којој је накнада једнака за све хидроелектране и износи 0,00207 KM/kWh.

На основу важећег законодавног оквира Федерације Босне и Херцеговине, као и преузетих обавеза Босне и Херцеговине као потписнице Уговора о успостави Енергетске заједнице, производња електричне енергије није регулисана дјелатност те Регулаторна комисија за енергију у Федерацији БиХ више нема овласти утврђивати цијене електричне енергије на прагу појединих

хидроелектрана. Посљедично, јавна електропривредна предузећа која су у обавези обрачунавати и плаћати предметну накнаду, немају могућност промијенити цијену електричне енергије на прагу хидроелектрана будући да исту неће утврдити ФЕРК па иста, у контексту овог Закона, неће бити релевантна за *процентуално усклађивање*.

Надаље, чланом 173. ставом (2) Закона о електричној енергији Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 60/23) прописано је да ће Регулаторна комисија по службеној дужности у року од 30 дана од дана ступања на снагу Закона укинути рјешења којима је одобрен потребан годишњи приход од регулисаних тарифа заснованих на признатим планским трошковима за билансирану производњу електричне енергије и снаге.

Поступајући у складу с наведеном одредбом Закона, Регулаторна комисија за енергију у Федерацији БиХ је, дана 31.8.2023. године на својој XVII. редовној сједници, донијела Рјешење број: 07-13-2-1169-1/23 којим је укинула Рјешење број: 07-02-1592-82/25/09 о одобрењу потребног годишњег прихода од регулираних тарифа за дјелатност производње електричне енергије Јавном предузећу „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ диоичко друштво Мостар и Рјешење број: 07-13-2-1170-1/23 којим је укинула Рјешење број 07-02-91-75/3/11 о одобрењу потребног годишњег прихода од регулираних тарифа за дјелатност производње електричне енергије Јавном предузећу Електропривреда Босне и Херцеговине д.д. – Сарајево.

С обзиром да су укинутим рјешењима Регулаторне комисије за енергију у Федерацији БиХ одређене цијене електричне енергије на прагу хидроелектрана ових јавних предузећа, а које цијене су кориштене за усклађивање предметне накнаде за хидроакумулацију, важеће одредбе члана 3. става (2) Закона о издвајању и усмјеравању дијела прихода предузећа оствареног кориштењем хидроакумулацијских објеката постају у потпуности непроводиве.

Исте одредбе члана 3. става (2) Закона, такођер су дискриминаторне с обзиром да су дефинисале различит износ (усклађене) накнаде за сваку поједину хидроелектрану, иако се накнада обрачунава и исплаћује на основу истог Закона, за произведену електричну енергију из истог (хидро) извора и у исте сврхе, а све на основу планираних величина у једном тренутку у прошлости (2010. године, односно 2011. године).

Овим измјенама и дорипот Закона предложено је номинално повећање јединичног износа накнаде у ставу (1) члана 3. Закона, међутим исто не значи повећање обавеза јавних електропривредних предузећа у односу на важеће одредбе члана 3. Закона.

Наиме, спорни став (2) члана 3. (који се предложеним измјенама брише), осим што је довео до судских спорова, пуно је више повећао јединични износ накнаде од предложеног.

Уважавајући све претходно наведено, а у циљу осигурања транспарентног, недискриминаторног и проведивог Закона те избјегавања правног вакуума који може довести до бројних судских спорова којима се исцрпљују ресурси, како јавних предузећа, тако и јединица локалне самоуправе, **накнада из члана 3. овог закона треба бити једнозначно одређена и једнообразно**

расподијелена, те су стога предложене овакве измјене и допуна Закона о издвајању и усмјеравању дијела прихода предузећа оствареног кориштењем хидроакумулацијских објеката.

Поред наведених недоречености у члану 3. важећег Закона, у члану 6. Закона о измјенама и допунама Закона о издвајању и усмјеравању дијела прихода предузећа оствареног кориштењем хидроакумулацијских објеката из 2009. године, уведен је додатни критериј расподеле средстава накнаде између двије или више опћина на којима је изграђен хидроакумулацијски објекат, а да притом нису прописани тежински фактори појединих критерија.

С тим у вези, дошло је до различитог тумачења и примјене одредби члана 6. овог закона, а посљедично и до нових судских спорова, гдје су судови у Федерацији БиХ заузели различита стајалишта приликом вредновања наведена два критерија (од односа 90 : 10 до односа 50 : 50), а што се одражава и на даљњу различиту примјену важећих одредби члана 6. Закона.

Нужно је истаћи како се предложеним измјенама и допуни члана 6. не мијења укупан износ накнаде за хидроакумулацију коју су у обавези плаћати електропривредна предузећа него се укупан износ обрачунате накнаде, у случају да је хидроакумулацијски објект изграђен на подручју двије или више опћина, распоређује на основу јасно дефинисаног омјера раније утврђених критерија, а то су: површина потопљена хидроакумулацијским објектом - критериј из основног закона (2002.) и количина прикупљене воде с подручја двију или више опћина – додатни критериј из Измјена и допуна Закона (2009.).

Таблица 1 Оквирни преглед удјела у расподјели накнаде за хидроакумулацију овисно о различитом вредновању заданих критерија

Задани критериј:		А		Б		Ц	
		ПОВРШ ИНА	ДОТО К	ПОВРШ ИНА	ДОТО К	ПОВРШ ИНА	ДОТО К
Тежински фактор критерија:		1/1	-	2/3	1/3	1/2	1/2
ХЕ Јабланица	Јабланица	36%		24%		19%	
	Коњиц	54%		58%		59%	
	Прозор-Рама	10%		18%		22%	
	УКУПНО	100%		100%		100%	
ХЕ Грабовица	Јабланица	72%		81%		85%	
	Мостар	28%		19%		15%	
	УКУПНО	100%		100%		100%	
ЦХЕ Чапљина	Чапљина	88%		60%		49%	
	Неум	6%		20%		26%	
	Равно	6%		20%		25%	
	УКУПНО	100%		100%		100%	

Како се наведени релативни односи одражавају на расподјелу обрачунате накнаде између градова и опћина на чијим подручјима су изграђени хидроакумулацијски објекти развидно је из сљедеће таблице:

Таблица 2 Оквирни преглед расподјеле обрачунатог износа накнаде овисно о различитом вредновању заданих критерија

		А		Б		Ц	
Задани критерији:		ПОВРШ ИНА	ДОТО К	ПОВРШ ИНА	ДОТОК	ПОВРШ ИНА	ДОТО К
Тежински фактор критерија:		1/1	-	2/3	1/3	1/2	1/2
ХЕ Јабланица	Јабланица	2.397.629 КМ		1.647.904 КМ		1.273.075 КМ	
	Коњиц	3.596.444 КМ		3.797.578 КМ		3.898.146 КМ	
	Прозор-Рама	666.008 КМ		1.214.599 КМ		1.488.861 КМ	
	УКУПНО	6.660.081 КМ		6.660.081 КМ		6.660.081 КМ	
ХЕ Грабовица	Јабланица	1.812.379 КМ		2.028.530 КМ		2.136.593 КМ	
	Мостар	704.814 КМ		488.663 КМ		380.600 КМ	
	УКУПНО	2.517.193 КМ		2.517.193 КМ		2.517.193 КМ	
ЦХЕ Чапљина	Чапљина	3.273.800 КМ		2.311.926 КМ		1.830.989 КМ	
	Неум	239.537 КМ		715.632 КМ		954.051 КМ	
	Равно	212.343 КМ		697.750 КМ		940.268 КМ	
	УКУПНО	3.725.307 КМ		3.725.307 КМ		3.725.307 КМ	

*израчун на темељу трогодишњег просјека (2020.-2022.) и јединичног износа накнаде без усклађења (0,01 КМ/кWh)

У циљу отклањања свих недоречености и непрецизности које су довеле до судских спорова, а посљедично и до различите судске праксе, предложене су измјене члана 6. Закона, којим су јасно утврђени критерији расподјеле накнаде у случају да је хидроакумулациони објекат изграђен на подручју двије или више опћина/градова.

Из свих наведених разлога Влада Федерације Босне и Херцеговине је рјешењем В. број: 1711/2023 од 30.11.2023. године именовала радну групу за израду текста Закона о измјенама и допунама Закона о издвајању и усмјеравању дијела прихода подuzeћа оствареног кориштењем хидроакумулацијских објеката.

III - ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОЈЕДИНИХ ОДРЕДБИ

Чланом 1. ставом (1) Приједога закона је прописано номинално повећање јединичног износа накнаде са 0,01 КМ на 0,012 КМ, док је став (2) истог члана брисан из разлога што цијену електричне енергије према важећем Закону о електричној енергији више не може утврђивати Регулаторна комисија за енергију у Федерацији БиХ.

Чланом 2. овог закона јасно је утврђен критериј расподјеле износа накнаде између двије или више опћина на којима је изграђен хидроакумулацијски објект, из разлога што је у примјени Закона дошло до различитог тумачења и примјене одредбе члана 6. важећег закона, а последично и до судских спорова, гдје су судови у Федерацији БиХ заузели различита стајалишта приликом вредновања наведена два критерија из разлога што нису прописани вриједносни фактори појединих критерија.

Чланом 3. овог закона прописано је ступање на снагу овог закона.

IV - УСКЛАЂЕНОСТ С ПРОПИСИМА ЕУ-а

Закон није усклађиван с прописима ЕУ-а обзиром да не постоји пропис ЕУ с којим би се овај закон могао усклађивати.

V - ПРИБАВЉЕНА МИШЉЕЊА, ПРИМЈЕДБЕ И СУГЕСТИЈЕ У ПОСТУПКУ КОНСУЛТОВАЊА ЗАИНТЕРЕСОВАНЕ ЈАВНОСТИ

Федерално министарство просторног уређења је својим актом број: 05-02-1470/23-4 од 12.01.2024. године доставило Нацрт Закона о измјенама и допуни Закона о издвајању и усмјеравању дијела прихода предузећа оствареног кориштењем хидроакумулацијских објеката, Савезу опћина и градова Федерације Босне и Херцеговине, јавним предузећима као и градовима/опћинама у Федерацији Босне и Херцеговине на које се директно примјењују одредбе овог закона, ради давања примједби и сугестија.

Опћина Јајце је актом број: 02-45-621/24 од 22.1.2024. године доставила мишљење којим указује да би повећање накнаде по овом закону требало бити веће од предложеног, те сматрају да би повећање могло износити до 40%, а да тиме не би било угрожено пословање електропривредних предузећа. Такођер истичу да би у у радну групу за израду Закона требало укључити и представнике опћина на које се овај закона односи.

Одговор:

Након достављања примједба, сугестија и мишљења од јединица локалне самоуправе оцијењено је да предложени износ од 0,012 КМ по производном киловатсату (kWh) електричне енергије или по утрошеном кубичном метру (m³) воде је компромисан, одржив и избалансиран износ који је узео у обзир захтјеве ЈЛС с једне стране и могућности електропривредних предузећа с друге.

Поред тога мишљења смо да је у догледно вријеме нужно приступити изради текста новог закона који регулише предметну област, а у ком тренутку ће се свакако омогућити учешће и представника свих заинтересираних страна на које се закон односи.

Град Живинице је својим актом број: 01/2-04-89-70/24 од 22.1.2024. године доставио примједбе и сугестије на Нацрт Закона, с приједлогом да се у члану 1. Нацрта Закона ставу (3) који постаје став (2), брише додани дио „осим за

акумулације које имају првенствену намјену снабдијевања водом индустрије и становништва.", односно да исти став у тексту остане непромјењен у односу на тренутно важећу законску одредбу, тако да би члан 1. став (2) Нацрта Закона гласио:

„ Досадашњи став (3) постаје став (2).

Град Живинице истиче да се противи предложеној измјени из разлога што би таква измјена директно оштетитила буџет града у износу преко 875.978,71 КМ, колико је тај приход износио у току 2023. године.

Уколико би се прихватило овако предложено рјешење Град Живинице и Град Лукавац би били дискриминисани у односу на друге локалне заједнице на чијим територијама се налазе хидроакумулације.

Одговор:

Прихваћена је примједба Града Живинице те су у члану 1. ставу (3), брисане ријечи: „осим за акумулације које имају првенствену намјену снабдијевања водом индустрије и становништва, односно важећи став 3. је остао непромјењен.

Град Лукавац је својим актом број: 02-45-6-25/24 од 19.1.2024. године доставио примједбу да се противи предложеној измјени из разлога што би таква измјена директно оштетитила буџет града у износу од 1.597.024,12 КМ, колико је тај приход износио у току 2023. године.

Град Лукавац је наведеним актом имао идентичне примједбе на предложено законско рјешење као и Град Живинице.

Град Лукавац је својим другим актом број: 02-45-188/24 од 18.1.2024. године захтијевао да се из текста Нацрта Закона у члану 1. избрише став (3), обзиром да би се евентуалним усвајањем директно нанијела штета приходовној страни буџета Града Лукавца.

Одговор:

Прихваћена је примједба Града Лукавца те су у члану 1. ставу (3), брисане ријечи: „осим за акумулације које имају првенствену намјену снабдијевања водом индустрије и становништва“, односно важећи став 3. је остао непромјењен.

Федерално министарство просторног уређења је дана 25.1.2024. године запримило коментар на достављени Нацрта закона потписан од стране градоначелника/начелника **Града Чапљине и опћина Равно и Неум.**

У наведеном акту градоначелник/начелник достављају приједлог/сугестију везану за члан 2. Нацрта Закона у смислу да се прецизирају постојаци расподјеле на начин како је то наведено у важећем Споразуму о рјешавању свих отворених питања око накнаде за кориштење хидроакумулацијских објеката за производњу електричне енергије у ЦХЕ Чапљина и расподјели исте, обзиром да су уговорили следеће постотке:

Град Чапљина 60%, Опћина Неум 20% и Опћина Равно 20%.

Одговор:

Примједба је прихваћена и на адекватан начин уграђена у текст закона (табела).

Опћина Прозор-Рама је својим актом број: 01/1-11-201/24 од 22.1.2024. године доставила мишљење, приједлог и сугестије на Нацрт Закона како слиједи:

Члан 1. Нацрта Закона

- У члану 2. Закона израз „...хидроакумулационог објекта изграђеног ...“ мијења се и гласи „... хидроакумулацијских објеката изграђених...“
- Дио текста члана 1. Нацрта Закона се мијења: Умјесто броја „0,011,“ ставити „0,0134,“.
- Став (2) Закона се не брише, него гласи: „Накнада из става (1) овог члана процентуално се усклађује са сваким повећањем односно смањењем цијене електричне енергије коју кроз планирање и остварене производне цијене по коначном годишњем обрачуну доносе електропривредна предузећа из члана (2) Закона.

Члан 2. Нацрта Закона

- Постотке у табели ускладити са стварним величинама по којима се обрачунава површина и доток воде у поједине хидроакумулацијске објекте.

Опћина Прозор-Рама предлаже да све примједбе разматра радна група која је радила Нацрт Закона те да се у радну групу укључе представници свих страна на које се Закон односи укључујући опћине и градове као и Федерално министарство енергије, рударства и индустрије.

Одговор:

По мишљењу Федералног министарства просторног уређења термин „хидроакумулационог објекта изграђеног“ представља само онај објекат који је потопљен хидроакумулацијом, а никако друге површине/објекти, осим уколико не чине једну потопљену цјелину, слиједом чега цијенимо да наведени приједлог не може бити прихваћен.

Након достављања примједба, сугестија и мишљења од јединица локалне самоуправе оцијењено је да предложени износ од 0,012 КМ по производном киловатсату (kWh) електричне енергије или по утрошеном кубичном метру (m³) воде је компромисан, одржив и избалансиран износ који је узео у обзир захтјева ЈЛС с једне стране и могућности електропривредних предузећа с друге.

Поред тога мишљења смо да је у догледно вријеме нужно приступити изради текста новог закона који регулише предметну област, а у ком тренутку ће се свакако омогућити учешће и представника свих заинтересованих страна на које се закон односи.

Примједба која се односи на преформулацију става 2. предложеног члана 1. Нацрта Закона (умјесто брисања истог) није прихваћена из разлога што цијену електричне енергије према важећем Закону о електричној енергији више не може утврђивати Регулаторна комисија за енергију у Федерацији БиХ.

Опћина Томиславград је својим актом број: 02-04-144/24 од 22.1.2024. године доставила примједбе, мишљења и сугестије на Нацрт Закона како слиједи:

- У члану 1. ставу (2) за који је предвиђено да се брише, мишљења су да се не треба брисати него умјесто брисања предвидјети нови став (2) којим ће се на нови и јединствени начин уредити усклађивање накнаде с промјеном цијена електричне енергије.
- Чланом 2. Нацрта Закона постоји 58,74% и 41,26% утврђени Опћини Томиславград и Граду Ливну није јасно на основу којих су улазних података утврђени, нису наведене које површине ХА Бушког језера припада Ливну, а које Томиславграду, није дефинисано који је однос поједних критерија у израчунању, потребно је прописати омјер оба критерија у израчунању. Критериј расподеле количине прикупљене воде с подручја двије или више опћина немогуће је егзактно утврдити, предлаже се да члан 6., гласи:

„Ако је хидроакумулацијски објекат изграђен на подручју двије или више опћина, средства остварена од накнаде, распоређују се размјерно површини потопљеној хидроакумулацијским објектом, која се не може утврдити у износу нижем од износа прописаног чланом 3. ставом 3. овог закона“.

Опћина Томиславград предлаже да се омјер у Нацрту Закона измјени те да буде: Опћина Томиславград 67,65 %, а Град Ливно 32,35%.

Како је постојећим чланом 6. Закона прописано да се средства остварена од накнаде распоређују између двије опћине сразмјерно потопљеној површини и количини прикупљене воде, настаје недоумица око тога дијели ли се годишњи износ по 1 ха између опћина само по критерију „потопљена површина“ или по оба критерија „потопљена површина и прикупљена вода с подручја двије и више опћина„. Како би се избјегле недоумице и увео правичан критериј расподеле, предлаже се да се члан 6. измјени како је горе наведено, а ако се исти оставља у садашњем прописаном облику, онда се предлаже у истом члану 6. додавање новог става који би гласио:

„Изузетно од става 1. овог члана, средства остварена од накнаде обрачунате према члану 3. ставу 3. овог закона распоређују и припадају свакој од опћина односно градова, размјерно површини потопљеној хидроакумулацијским објектом..“

Одговор:

Примједба која се односи на преформулацију става 2. предложеног члана 1. Нацрта Закона (умјесто брисања истог) није прихваћена из разлога што цијену електричне енергије према важећем Закону о електричној енергији више не може утврђивати Регулаторна комисија за енергију у Федерацији БиХ.

Проценти који су приказани у табели у члану 2. одговарају тренутно важећој расподјели, сукладно актуалној Одлуци ХЕП Производње д.о.о. Загреб, број: 2-2244/2010.кр од 27.јула 2010.године, те с тим у вези није прихваћена измјена процената у омјерима предложеним од стране Опћине Томиславград.

Град Ливно је својим актом број: 02-04-426/24 од 25.1.2024. године доставио примједбе на Нацрт Закона како слиједи:

- У члану 2. ставу (3) реду 2. и 3. иза текста: "хидроакумулацијом потопљене површине," брише се тачка и додаје текст: „и хидроакумулацијским објектима и осталим површинама који служе хидроакумулацији“
- У члану 3. ставу (3) реду 5. иза текста: "хидроакумулацијом потопљене површине," брише се зарез и додаје текст: „и хидроакумулацијским објектима и осталим површинама који служе хидроакумулацији“.

У члану 6. став 2. у табеларном приказу средства се распоређују према сљедећим удјелима:

„Град Ливно 41,295 %, Опћина Томиславград 58,705%.

Град Ливно сугерира да се затражи од опћина/градова достава тачних површина хидроакумулацијом потопљених површина и хидроакумулационих објеката и осталих површина које служе хидроакумулацији те изврши допуна члана 6. Закона.

Одговор:

По мишљењу Федералног министарства просторног уређења термин „хидроакумулационог објекта изграђеног“ представља само онај објекат који је потопљен хидроакумулацијом, а никако друге површине/објекти, осим уколико не чине једну потопљену цјелину, слиједом чега цијенимо да наведени приједлог не може бити прихваћен.

Примједба која се односи на усклађивање процената у складу са актуелном Одлуком ХЕП Производње д.о.о. Загреб, број: 2-2244/2010.кр од 27. јула 2010. године је прихваћена, с тим да је извршено заокруживање на двије децимале сходно предложеној табели.

Град Коњиц је актом број: 12-02-1-184/24 од 23.1.2024. године доставио примједбе на Нацрт закона како слиједи:

Чланом 2. Нацрта закона предвиђено је да се измјени члан 6. Закона те се у том смислу предложени проценат од 57,02% треба замјенити процентом од 58,53%, те да се за критериј расподјеле одреди опција површина $\frac{1}{2}$ и доток $\frac{1}{2}$, а све на основу ставова Опћинског суда у Мостару и Врховног суда Федерације БиХ.

Надаље Град Коњиц цијени да износ предложене накнаде од „0,011,“ није адекватан, те да је потребно одредити већи износ од предложеног.

Обзиром да ова ставка представља значајан приход ЈЛС важно је знати унапријед колики је тај износ прихода.

У циљу отклањања свих нејасноћа неопходно је организовати радне састанке са предлагачима Нацрта закона, на којим ће обавезно директно бити укључени и представници ЈЛС којих се тиче предметни закон.

Одговор:

Примједба која се односи на усклађивање предложеног процента у складу са процентом по коме се врши тренутни обрачун, је прихваћена.

Након достављања примједба, сугестија и мишљења од јединица локалне самоуправе оцијењено је да предложени износ од 0,012 КМ по произведеном киловатсату (kWh) електричне енергије или по утрошеном кубичном метру (m³) воде је компромисан, одржив и избалансиран износ који је узео у обзир захтјеве ЈЛС с једне стране и могућности електропривредних предузећа с друге.

Поред тога мишљења смо да је у догледно вријеме нужно приступити изради текста новог закона који регулише предметну област, а у ком тренутку ће се свакако омогућити учешће и представника свих заинтересованих страна на које се закон односи.

Град Мостар је актом број: 02-22-760/24-1 од 24.1.2024. године доставио примједбе на предложени текст Нацрта Закона како слиједи:

- Обзиром да ова ставка представља значајан приход ЈЛС важно је знати унапријед колики је тај износ прихода
- Члан 1. Нацрта закона није у интересу Града Мостара јер се знатно смањује износ накнаде за све три акумулације, те ускраћује повећање/смањење односно усклађивање накнада са повећањем цијене електричне енергије
- Члан 2. Нацрта закона јесте у интересу Града Мостара, јер повећава проценат расподеле са 15,12% на 19,41%, колико је по посљедњим пресудама припало Граду Мостару.

Град Мостар сматра неприхватљивим да се износ накнаде не усклађује са кретањем цијена на тржишту. Независно тијело мора бити овлаштено за утврђивање количине произведене електричне енергије на прагу хидроелектрана (Независни оператер система – НОС) те цијену исте (ФЕРК) по kWh, а никако да те параметре утврђује произвођач/обавезник накнаде, те да никако накнада не смије бити непромјењив параметар како је то Нацртом закона предложено.

Одговор:

Након достављања примједба, сугестија и мишљења од јединица локалне самоуправе оцијењено је да предложени износ од 0,012 КМ по произведеном киловатсату (kWh) електричне енергије или по утрошеном кубичном метру (m³)

воде је компромисан, одржив и избалансиран износ који је узео у обзир захтјеве ЈЛС с једне стране и могућности електропривредних предузећа с друге.

Примједба која се односи на брисање става 2. предложеног члана 1. Нацрта Закона није прихваћена из разлога што цијену електричне енергије према важећем Закону о електричној енергији више не може утврђивати Регулаторна комисија за енергију у Федерацији БиХ.

Поред тога мишљења смо да је у догледно вријеме нужно приступити изради текста новог закона који регулише предметну област, а у ком тренутку ће се свакако омогућити учешће и представника свих заинтересованих страна на које се закон односи, што ће отворити простор за разматрање свих достављених примједба на јединствен и систематичан начин, између осталих, и примједбу која се односи на усклађивање износа накнаде сходно повећању/смањењу цијена електричне енергије.

Савез опћина и градова Федерације Босне и Херцеговине је актом број: 05-02-1470/23-4 од 12.01.2024. године доставио примједбе на предложени текст Нацрта Закона како слиједи:

1. У члану 1. ставу (1) Нацрта Закона о измјенама и допунама Закона о издвајању и усмјеравању дијела прихода предузећа оствареног кориштења хидроакумулацијских објеката, број „0,011“ замјењује се бројем „0,013“.

Образложење: Савез опћина и градова инсистира да се приликом измјена и допуна предметног Закона задржи достигнути ниво прихода јединица локалне самоуправе, а што ће бити омогућено повећањем јединичног износа накнаде са 0,01 КМ на 0,013 КМ.

2. Поред тога истиче и неслагање са предложеним ставом (2) у члану 1. Нацрта Закона о измјенама и допунама Закона о издвајању и усмјеравању дијела прихода предузећа оствареног кориштењем хидроакумулацијских објеката којим се брише став (2) у члану 3. Закона.

Предлаже се да став (2) члана 1. Нацрта Закона о измјенама и допунама Закона о издвајању и усмјеравању дијела приходу предузећа оствареног кориштењем хидроакумулацијских објеката гласи: „Накнада из става 1. члана 3. гледано у постоцима усклађује се са сваким повећањем или смањењем цијене произведене електричне енергије по kWh коју утврди овлаштено тијело или у складу са сваким повећањем или смањењем цијене електричне енергије остварене на тржишту“.

Образложење: Имајући у виду да Регулаторна комисија за енергију, у складу са Законом о електричној енергији ФБиХ ("Службене новине ФБиХ", број: 60/23) нема овласти утврђивати цијену електричне енергије, потребно је извршити усклађивање јединичног износа накнаде са другим објективним критеријумом, на чему инсистирају јединице локалне самоуправе. Консултоване јединице локалне самоуправе предлажу наведени критеријум, а Савез опћина и градова ФБиХ стоји на располагању за консултације са Министарством у погледу даљњег дефинирања овог критеријума.

3. Став (3) у члану 1. Нацрта Закона о измјенама и допунама Закона о издвајању и усмјеравању дијела прихода предузећа оствареног кориштењем хидроакумулацијских објеката мијења се и гласи: „Годишњи износ накнаде из става 1. овог члана не може бити мањи од 1.500,00 КМ по 1 хектару (ha) хидроакумулацијом потопљене површине и хидроакумулацијским објектима и осталим површинама које служе хидроакумулацији. Ако је годишњим обрачуном из става 1. овог члана износ накнаде мањи од 1.500,00 КМ по 1 хектару хидроакумулацијом потопљене површине и хидроакумулацијским објектима и осталим површинама које служе хидро акумулацији површине, обрачун се врши према овом износу.“

Образложење: Овим измјенама потребно је омогућити обрачун и наплату накнаде свих површина које служе за хидроакумулације. Такођер, брише се одредба из Нацрта Закона о измјенама и допунама Закона о издвајању и усмјеравању дијела прихода предузећа оствареног кориштењем хидроакумулацијских објеката којом су из обрачуна и наплате искључене јединице локалне самоуправе које имају акумулације које имају првенствено намјену снабдијевања водом индустрије и становништва.

Такођер, напомињемо и да консултоване опћине и градови остају при појединачним ставовима које су изнијеле у дописима односно коментарима раније достављеним Федералном министарству просторног уређења, а Савез тражи и да се омогући даљње судјеловање у законодавној процедури везано за Нацрт Закона о измјенама и допунама Закона о издвајању и усмјеравању дијела прихода предузећа оствареног кориштењем хидроакумулацијских објеката, за све заинтересоване јединице локалне самоуправе.

Одговор:

Све напријед наведене тачке из дописа Савеза опћина и градова Федерације БиХ су сублимирале све пристигле примједбе, сугестије и мишљења заинтересованих опћина/градова, а које су појединачно размотрене и на сваку од њих дат адекватан одговор.

VI - МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Уред за законодавство и усклађеност са прописима Еуропске уније

Актом број: 01-04-02/1-19-132/24 од 15.02.2024. године Уред за законодавство и усклађеност са прописима Еуропске Уније доставио је Мишљење на предложени текст Нацрта Закона о измјенама и допунама Закона о издвајању и усмјеравању дијела прихода предузећа оствареног кориштењем хидроакумулацијских објеката, у коме констатује да се Закони Влади не могу достављати у форми нацрта, изузев ако је одређени Закон био у редовној процедури на разматрању у Парламенту Федерације БиХ, као и у случају када се доношење закона предлаже по скраћеном, односно хитном поступку.

С тим у вези, Федерално министарство просторног уређења ће приликом достављања Нацрта Закона Влади Федерације БиХ припремити и приједлог за разматрање истог по скраћеном поступку, обзиром да се не ради о обимном законском рјешењу, као и да су о предложеном Закону обављене широке

консултације са свим заинтересованим субјектима те су се и по том основу, по оцјени Министарства, стекли увјети да се исти разматра по скраћеној процедури.

Федерално министарство финансија

Актом број: 06-02-4-1216/24 од 16.02.2024. године Федерално министарство финансија је доставило Мишљење на предложени текст Нацрта Закона о измјенама и допунама Закона о издвајању и усмјеравању дијела прихода предузећа оствареног кориштењем хидроакумулацијских објеката, у коме констатује да, на основу достављеног обрасца ИФП-НЕ, за провођење Нацрта Закона није потребно обезбиједити финансијска средства из Буџета Федерације Босне и Херцеговине.

Федерално министарство финансија даље наводи и да образложење Закона не садржи аргументовану оправданост предложеног повећања висине накнаде у члану 1. Нацрта Закона, узимајући у обзир да се Нацртом Закона повећава висина обавезног плаћања за 20%, као и да се чланом 2. додаје нови став (2) у члану 6. важећег Закона, тако да се децидно прописују удјели расподеле накнада између јединица локалне самоуправе у случајевима када је хидроакумулациони објекат изграђен на подручју двије или више опћина.

Слиједом наведенога, Федерално министарство финансија сматра да је потребно преиспитати усаглашеност између постојећег члана 6. важећег Закона који користи критерије (1) површина потопљеног хидроакумулационог објекта и (2) количина прикупљене воде с подручја двије или више опћина, у расподјели сразмјерно (50%:50%), у односу на додани став (2) који дијели у омјеру 66,67% и 33,33%, чиме је евидентна контрадикторност члана 6. и примјена истог, што опет отвара могућност судских спорова и ризика по буџете, као и онемогућавања надзора обрачуна и контроле наплате од стране надзорног органа тј. Федералног министарства финансија.

У вези са изнесеним, Федерално министарство финансија наводи да је важећим одредбама Закона дефинисано да се накнада из члана 3. став (1) Закона процентуално усклађује са сваким повећањем, односно смањењем цијене електричне енергије коју утврђује Регулаторна комисија за енергију у Федерацији БиХ (ФЕРК). Обзиром да је ФЕРК утврђивао више цијена електричне енергије (између осталих и цијене електричне енергије на прагу дјелатности производње, цијене електричне енергије на прагу поједине електране, цијене електричне енергије за крајње купце), Закон је у том смислу био непрецизан и недовољно јасан, што је проузроковало различита тумачења везано за цијену електричне енергије која има бити основа за усклађивање накнаде за кориштење хидроакумулацијских објеката.

Резултат законске недоречености бројни су судски спорови у којима су од стране корисника накнаде тужени корисници хидроакумулацијских објеката.

Уједначеност судске праксе кроз све инстанце судова у Федерацији БиХ резултирала је јединственим стајалиштем да цијена електричне енергије, о којој говори одредба члана 3. става (2) Закона о издвајању и усмјеравању дијела прихода предузећа оствареног кориштењем хидроакумулацијских објеката, може и треба бити само производна цијена електричне енергије на прагу поједине

хидроелектране, коју цијену је према ранијем Закону о електричној енергији утврђивао ФЕРК.

Ово федерално министарство је мишљења да предложени износ од 0,012 KM по произведеном киловатсату (kWh) електричне енергије или по утрошеном кубичном метру (m³) воде је компромисан, одржив и избалансиран износ који је узео у обзир захтјеве јединица локалне самоуправе с једне стране и могућности електропривредних предузећа с друге.

Такођер, у члану 6. Закона о измјенама и допунама Закона о издвајању и усмјеравању дијела прихода предузећа оствареног кориштењем хидроакумулацијских објеката из 2009. године, уведен је додатни критериј расподеле средстава накнаде између двије или више опћина на којима је изграђен хидроакумулацијски објект, а да притом нису прописани тежински фактори појединих критерија. С тим у вези, дошло је до различитог тумачења и примјене одредби овог члана, а посљедично и до нових судских спорова, гдје су судови у Федерацији БиХ заузели различита стајалишта приликом вредновања наведена два критерија (од односа 90:10 до односа 50:50), а што се одразило и на даљњу различиту примјену важећих одредби члана 6. Закона.

Управо због великог броја судских спорова и наведених недоречености, предложено је овакво законско рјешење, којим су јасно утврђени критерији расподеле накнаде у случају да је хидроакумулациони објект изграђен на подручју двије или више опћина/градова.

Поред тога, мишљења смо да је у догледно вријеме нужно приступити изради текста новог закона који регулише предметну област, а у ком тренутку ће се свакако омогућити учешће и представника свих заинтересованих страна на које се закон односи, што ће отворити простор за разматрање свих достављених примједба на јединствен и систематичан начин.

Федерално министарство правде

Федерално министарство правде је актом број: 03-02-6-633/24 од 26.02.2024. године доставило Мишљење на предложени текст Нацрта Закона о измјенама и допунама Закона о издвајању и усмјеравању дијела прихода предузећа оствареног кориштењем хидроакумулацијских објеката, у коме констатује да нема примједби на исти.

VII - ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За провођење овог закона није потребно осигурати средства из Буџета Федерације Босне и Херцеговине.

ОДРЕДБЕ ЗАКОНА КОЈЕ СЕ МИЈЕЊАЈУ

(„Службене новине Федерације БиХ”, бр. 44/02, 18/03, 9/04, 57/09 и 105/21)

Члан 3.

Накнада из члана 1. овог закона износи 0,01 КМ по произведеном киловатсату (kWh) електричне енергије, односно 0,01 КМ по утрошеном кубичном метру (m³) воде.

Накнада из става (1) овог члана процентуално се усклађује са сваким повећањем, односно смањењем цијене електричне енергије коју утврђује Регулаторна комисија за електричну енергију Федерације Босне и Херцеговине и примјењује се од дана повећања односно смањења цијене електричне енергије.

Годишњи износ накнаде из става 1. овог члана не може бити мањи од 1.500,00 КМ по 1 хектару (ха) хидроакумулацијом потопљене површине. Ако је годишњим обрачуном из става 1. овог члана износ накнаде мањи од 1.500,00 КМ по 1 хектару хидроакумулацијом потопљене површине, обрачун се врши према овом износу.

Обрачун накнаде према претходном ставу врши се најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

Члан 6.

Ако је хидроакумулациони објекат изграђен на подручју двије или више опћина, средства остварена од накнаде, распоређују се размјерно површини потопљеној хидроакумулационим објектом и размјерно количини прикупљене воде с подручја двије или више опћина.